

ระบบการพัฒนาครูโดยใช้งานเป็นฐานด้วยรูปแบบ e-CLIP สำหรับครูสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

Work-based Teacher Development System by Using e-CLIP Model for Teachers' Office of the Basic Education Commission

สุภาณี เส็งศรี (Supanee Sengsri)*

บทคัดย่อ

การพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องของครูย่อมส่งผลต่อการเรียนการสอนและต่อคุณภาพของผู้เรียน การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาระบบการพัฒนาครูโดยใช้งานเป็นฐานด้วยรูปแบบ e-CLIP สำหรับครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) ทดสอบระบบการพัฒนาครูโดยใช้งานเป็นฐานด้วยรูปแบบ e-CLIP สำหรับครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่ภูมิภาคเหนือ ปีการศึกษา 2559 แบบอาสาสมัคร จำนวน 31 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย 1) แบบสัมภาษณ์ความต้องการ 2) แบบสอบถามผู้เชี่ยวชาญ 3) แผนการจัดกิจกรรม 4) หลักสูตรการพัฒนาครู 5) สื่ออิเล็กทรอนิกส์แบบออนไลน์ 6) แบบสอบถามผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อรับรองระบบ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ได้ผลการวิจัยดังนี้

1.ระบบการพัฒนาครูโดยใช้งานเป็นฐานด้วยรูปแบบ e-CLIP สำหรับครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบหลัก คือ 1) นโยบายของผู้บริหาร 2) หลักสูตรอบรมการพัฒนาครู 3) กลยุทธ์ กระบวนการและเทคนิคการพัฒนาครูด้วยรูปแบบ e-CLIP 4) ปัจจัยสนับสนุน และ 5) การติดตามและประเมินผล ระบบมี 12 ขั้นตอน คือ 1) ปฐมนิเทศ และ ร่วมอบรมการพัฒนาตนเองโดยใช้งานเป็นฐานด้วยรูปแบบ e-CLIP 2) จัดทำ หรือ ปรับแผนจัดการเรียนรู้ในรูปแบบ e-CLIP 3) วิพากษ์แผนของตนเอง และปรับแก้แผน 4) ประชุมร่วมกันเพื่อวิพากษ์แผน และปรับแก้ 5) บันทึกผลที่ได้จากการวิพากษ์แผน เพื่อเป็นหลักฐานและร่องรอย 6) สอนตามแผน พร้อมบันทึกคลิปการจัดการเรียนการสอน หรือ/และนำเสนอคลิปผ่านสื่อสังคมออนไลน์ โดยนิเทศก์ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ 7) วิพากษ์คลิปการสอนของตนเอง 8) ประชุมอภิปรายสะท้อนคิด และประเมินการสอนรูปแบบ e-CLIP 9) บันทึกผลที่ได้จากการวิพากษ์การสอน 10) สรุปความรู้ที่ได้จากการสะท้อนคิดของตนเองและจากวงสนทนา พร้อมบันทึกสรุป 11) พิจารณาเลือกสิ่งที่เรียนรู้เพื่อนำไปปรับปรุงต่อไป 12) จัดทำรายงานผลและนำเสนอผลการพัฒนาตนเองที่ใช้งานเป็นฐานด้วยรูปแบบ e-CLIP ต่อต้นสังกัด ทั้งนี้ความสำเร็จใน

* ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประจักษ์ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

Assistant Professor Dr., Department of Educational Technology and Communication, Faculty of Education

Naresuan University. ,e-Mail: supanees@nu.ac.th, Tel 091-8439978

การพัฒนาตนเองของครูด้วยรูปแบบ e-CLIP นี้ประกอบด้วย 5 กลยุทธ์ที่สำคัญ คือ 1) กลยุทธ์บอกให้รู้ 2) กลยุทธ์แนะให้ทำ 3) กลยุทธ์ทำกันเป็นกลุ่ม 4) กลยุทธ์เรียนรู้ร่วมกัน 5) กลยุทธ์ก้าวเดินต่อไป

2. ผลการทดสอบระบบการพัฒนาครูโดยใช้งานเป็นฐานด้วยรูปแบบ e-CLIP สำหรับครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า 1) ครูผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความรู้ความเข้าใจหลังการพัฒนาด้วยระบบสูงกว่าก่อนการพัฒนา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 2) ครูผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีผลงานตามกระบวนการของระบบทุกคน (ร้อยละ 100) ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมทางบวก (ร้อยละ 83.33) และความพึงพอใจ ในภาพรวมระดับมาก ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และพบประเด็นสำคัญที่ต้องพิจารณา คือ (1) ความตระหนักในบทบาทหลักของครู คือ การจัดการเรียนรู้ เนื่องจากความจำเป็นในหน้าที่รอง (2) ความต้องการในการติดตาม และการได้รับขวัญและกำลังใจ เพื่อการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะเรื่องการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในชั้นเรียนและในสาระวิชา (3) วิธีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันผ่านกระบวนการในชุมชนวิชาชีพ (4) การสรุปรายงานการประเมินตนเองเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนา และ (5) แนวทางการบูรณาการนวัตกรรมจัดการเรียนการสอนตามนโยบายและความจำเป็นเพื่อความก้าวหน้าในวิชาชีพครู

คำสำคัญ : การพัฒนาครู งานเป็นฐาน รูปแบบ e-CLIP

Abstract

Continuous self-development of teachers affect teaching and quality of learners. This purposes of this research were to: 1) develop work-based teacher development system by using e-CLIP Model for Teachers' Office of the Basic Education Commission; 2) test the work-based teacher development system by using e-CLIP Model for Teachers' Office of the Basic Education Commission

A sample group of this research included 31 volunteers of teachers affiliated to the Office of the Basic Education Commission in the Northern Thailand as of Academic Year 2016. Data collection instrument included 1) requirement interview form 2) expert questionnaire form 3) activity plan 4) teacher development course 5) online electronics media 6) professional questionnaire form to certify the system. Statistical data analysis method included standard deviation and data analysis revealed that

1. Work-based teacher development system by using e-CLIP Model for Teachers' Office of the Basic Education Commission included 5 principles: 1) Management policy 2) Teacher development course 3) Strategy, procedure and technique of teacher development 4) Support factor and 5) Monitoring and evacuation. This system included 12 steps: 1) Orientation and participate to self-development training by using e-CLIP Model 2) Adjust or modify learning plan in e-CLIP format 3) Reviews own plan and adjust 4) Convene to review for adjustment 5) Record the result of the review for evidence 6) Teaching according to the plan,

record the video of the class and present through the social media and be supervised 7) Self criticize own teaching video 8) Discussion reflection 9) Record the result of discussion 10) Summarize the knowledge gain from self-reflection and from the discussion 11) Consider and select what have learned for improvement 12) Make a report on the results and present the results of self-development by using e-CLIP to original affiliation. Achievements contain 5 key strategies: 1) Telling 2) Suggesting 3) Group working 4) Mutual Learning and 5) Moving forward

2. The results from work-based teacher development system by using e-CLIP Model for Teachers' Office of the Basic Education Commission revealed that 1) Teachers are more knowledgeable after development than before development. The statistical significance was 0.05. 2) All participated teachers completed works in accordance with the procedure of the system (100%). Most participants have positive behavior (83.33%) and overall high satisfaction level as per assumption. Also it was found main issues that need to be considered, which are (1) Awareness of teacher's primary role is learning management. Because of needs is in secondary duty. (2) Needs in monitoring and morale for continuous self-development, especially using English language for communication in classroom and in course (3) Exchanging mutual learning through the professional communities (4) Self-assessment report for leading to improvement and development (5) Integrative approach to teaching and learning management in accordance with the policy and necessary for future teacher profession path. Another result is that 2) Professor certified work-based teacher development system by using e-CLIP Model for Teachers' Office of the Basic Education Commission in all points, is found appropriate in the most level (average 4.6)

Keyword: Teacher development, work-based, e-CLIP Model

บทนำ

สถานการณ์โลกเปลี่ยนแปลงไปมาก นานาประเทศต่างปฏิรูปการศึกษา ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม เศรษฐกิจ เพราะการศึกษาที่มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาบุคลากรของชาติ โดย “ครู คือ ปัจจัยหลักของระบบการศึกษา” ครูจึงเป็นบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการทำงานด้านการศึกษา ที่มีผลต่อความเจริญของประเทศชาติ นับเป็นความท้าทายความเป็นครูอย่างยิ่ง

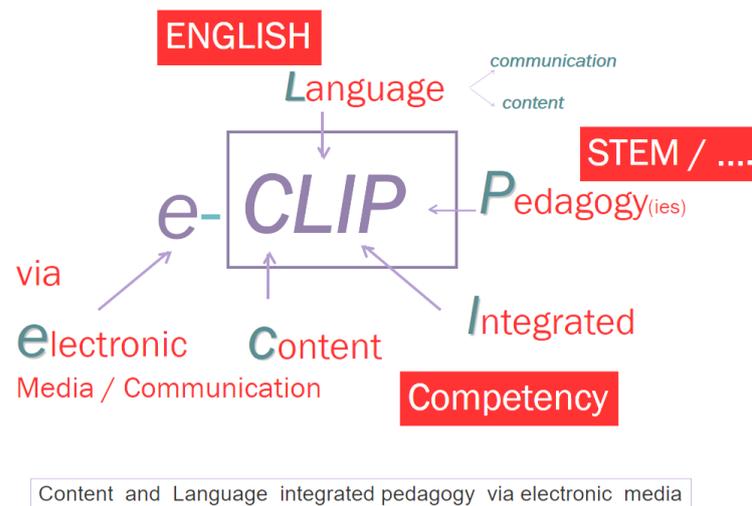
ครู คือ บุคลากรวิชาชีพซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียนการสอนและส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่างๆ ในสถานศึกษาของรัฐและเอกชน ครูจะต้องประยุกต์ใช้ศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนและการสอน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้ตามเป้าหมาย จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการสอนที่กำหนดศาสตร์การสอนที่ครูจะต้องนำมาใช้ ประกอบด้วยความรู้เรื่องปรัชญาการศึกษา บริบททางการสอน หลักการ แนวคิด ทฤษฎี วิธีการ เทคนิค รูปแบบ จิตวิทยาการเรียนการสอน การวางแผนและออกแบบการจัดการเรียนการสอน จัดการเรียนการสอนและการวัดประเมินผล

วิชาชีพครู ต้องสั่งสมประสบการณ์และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ครู คือ ผู้ทำให้การเรียนรู้มีการพัฒนาการ ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลง โดยการออกแบบและพัฒนาการเรียนการสอน ที่กระตุ้นหัวใจให้เกิดการเรียนรู้ สร้างโอกาสและสนับสนุนให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตรอย่างเต็มศักยภาพ วิธีการพัฒนาครูที่นิยมใช้มากที่สุดคือ การอบรม (Juiceto, 2011) การอบรมเป็นการพัฒนาความรู้ ประสบการณ์ ทักษะ ค่านิยม คุณธรรมและทักษะ เพื่อความชำนาญเฉพาะด้าน และสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่ที่ผ่านมามีฝึกอบรมมีข้อจำกัดหรือไม่ประสบความสำเร็จ (ปรัชญานันท์ นิลสุข, 2540)

การพัฒนาตนเองของครูโดยใช้งานเป็นฐานการเรียนรู้จากการทำงาน (Work Based Learning) คือ การเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงที่ใช้การทำงานเป็นฐาน โดยนำประสบการณ์หรือสถานการณ์มาผสมผสานความรู้จากหลักการ แนวคิด ทฤษฎีและประสบการณ์หรือสถานการณ์จากปฏิบัติการจริงเข้าด้วยกัน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ผ่านกระบวนการเรียนรู้ การทำงาน การวิเคราะห์และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน จึงเป็นการเรียนและปฏิบัติงานในเวลาเดียวกันจากชั้นเรียนของตนผ่านการแก้ปัญหาและการปฏิบัติจริง จนสามารถสังเคราะห์เป็นองค์ความรู้หรือนวัตกรรมที่นำมาใช้เกิดประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอนได้และสร้างเสริมประสบการณ์ทำงานของครู จึงเป็นการพัฒนาวิชาชีพครูลักษณะหนึ่งส่งเสริมให้เกิดการยกระดับคุณภาพการศึกษาอย่างแท้จริง ทั้งนี้การพัฒนาครูที่ใช้การทำงานเป็นฐานอาจร่วมมือกับหลายฝ่าย ควรมีการเรียนรู้ร่วมกัน เชื่อมโยงและมีบูรณาการ การพัฒนาครูเพื่อให้ได้ปริญญา วุฒิบัตร หรือเกียรติบัตร ไม่ใช่หนทางแห่งความสำเร็จ แต่การพัฒนาครูด้วยรูปแบบต่างๆ เพื่อให้ครูทำงานได้จริง เป็นหนทางแห่งความสำเร็จที่สำคัญที่สุด

e-CLIP: Content and Language Integrated Pedagogy via Electronic Communication System เป็นนวัตกรรมการเรียนการสอนตามแนวการเรียนการสอนที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อเพื่อการศึกษา รูปแบบบูรณาการระหว่างการเรียนการสอนตามสาระกับทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันด้วยระบบการสื่อสารอิเล็กทรอนิกส์ โดยมีองค์ประกอบคือ (1) ความรู้ความเข้าใจในวัตถุประสงค์การเรียนรู้ตามหลักสูตร (2) กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้ตามศาสตร์ (3) สาระความรู้ภาษาอังกฤษที่สอดคล้องกับสาระความรู้ที่จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร (4) การใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในชั้นเรียนของผู้สอน

และ (5) การประเมินเพื่อพัฒนาตนเอง ปัจจัยดังกล่าวสัมพันธ์กับศักยภาพของผู้สอน เพราะผู้สอนเป็นตัวเริ่มต้นคุณภาพการศึกษาด้วยการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนจากชั้นเรียน (Yamkasikom, M., et al. , 2015)และเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของผู้เรียนในวิถีชีวิตดิจิทัลนี้ ครูจึงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนกิจกรรมเป็นแบบกลับด้านโดยใช้นวัตกรรมแหล่งเรียนรู้แบบเปิดเป็นเครื่องมือสำคัญ เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน

ภาพ 1 e-CLIP: Content and Language Integrated Pedagogy via Electronic Communication

กระบวนการพัฒนาครูด้วยรูปแบบ e-CLIP เพื่อการจัดการเรียนของตนเอง แต่ละครั้งหรือวงรอบมี 6 ขั้นตอน คือ 1) วางแผน กำหนดเป้าหมาย และ กิจกรรม 2) ออกแบบ จัดทำแผนจัดการเรียน และร่วมกัน วิพากษ์แผน พร้อมซักซ้อมการเรียนการสอน 3) สอนตามแผน บันทึกคลิป และสังเกตการสอน 4) ร่วมกัน อภิปราย สะท้อนคิดหลังปฏิบัติการสอน 5) สรุปประเด็นที่ได้จากการสะท้อนคิด 6) นำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปสู่การ ปฏิบัติครั้งต่อไป (Yamkasikom, M., et al. , 2015)

ภาพ 2 แสดงกระบวนการ หรือ วงรอบของ e-CLIP

ภายใต้บริบทแห่งความท้าทายใหม่ ซึ่งเปลี่ยนแปลงอย่างไม่สามารถคาดการณ์ ท่ามกลางกระแสแห่งโลกาภิวัตน์ และพลวัตโลกที่เปลี่ยนแปลงในระดับวินาที “เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร” เป็นองค์ประกอบสำคัญของการขับเคลื่อนทุกภาคส่วน ความสำคัญและบทบาทของเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อสารในการจัดการศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นและถูกนำมาใช้ทั้งการจัดการเรียนการสอน การวิจัย การบริหารจัดการ ตลอดจนการติดต่อสื่อสารทั้งในระดับปัจเจกบุคคล ระดับองค์กร และกับสถาบันอื่นที่เกี่ยวข้อง ในกระแสโลกที่ไร้พรมแดนมีเทคโนโลยีเป็นฐาน (กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, 2560) วิธีการจัดการเรียนจึงต้องปรับให้สอดคล้องกับสถานการณ์เพื่อให้คนไทยมีคุณภาพทัดเทียม แข่งขันได้ พัฒนาสู่ความก้าวหน้าไปสู่สังคมที่ยั่งยืน

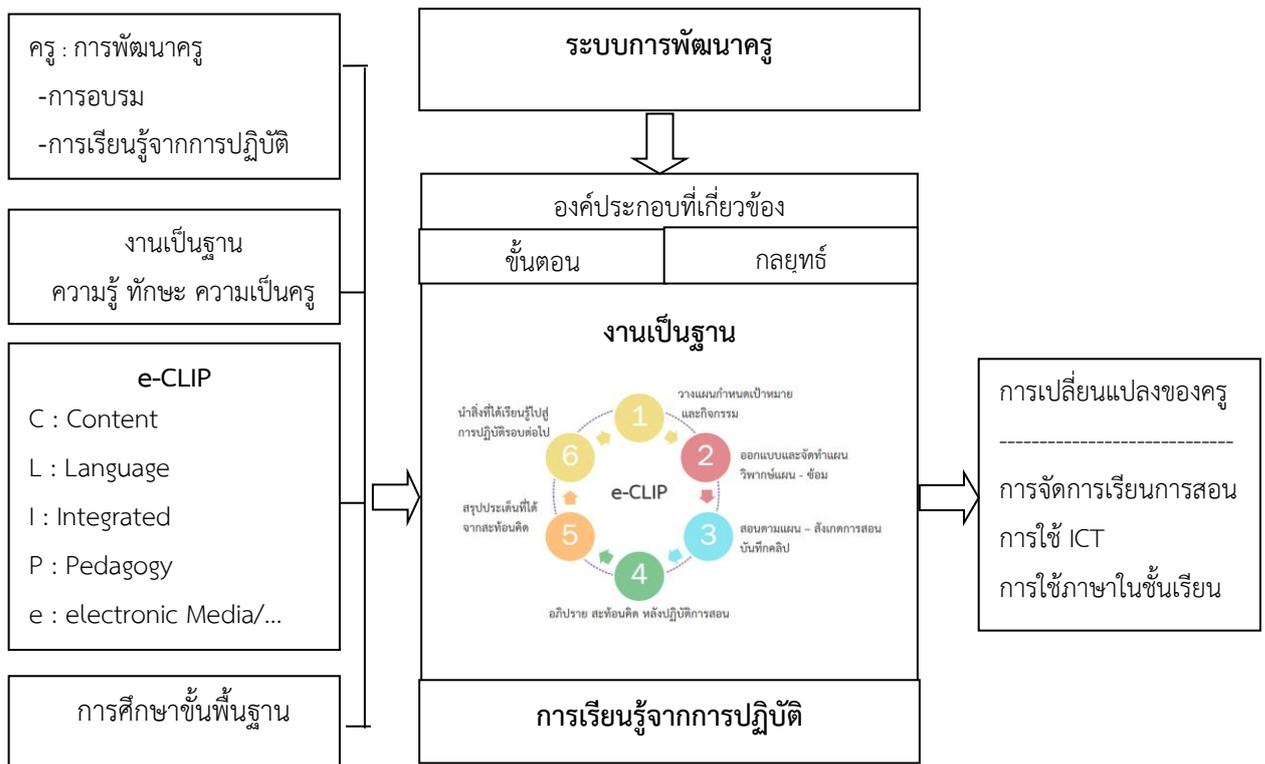
ภาษาอังกฤษเป็นภาษาสากลของโลกที่ใช้กันอย่างแพร่หลาย ผู้ที่สามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารได้ดีจะมีโอกาสเรียนรู้และทำงานได้ดี และด้วยอิทธิพลของกระแสโลกและพัฒนาการของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ส่งผลให้ภาษาอังกฤษได้เข้ามามีบทบาทในวิถีชีวิตของคนไทยเพื่อความเป็นพลเมืองโลก พลเมืองอาเซียน พลเมืองไทย โดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาหลักในการสื่อสารกับบุคคลทั่วทุกมุมโลก มากกว่าภาษาอื่น ด้วยสังคมอาเซียนได้กำหนดให้ภาษาอังกฤษเป็น “ภาษาทำงาน (Working Language)” ทุกคนต้องเรียนรู้และใช้ภาษาอังกฤษให้ได้ ภาษาอังกฤษเป็นเครื่องมืออันดับหนึ่งสำหรับพลเมืองอาเซียน ในการสื่อสารสร้างสัมพันธ์สู่โลกกว้างของภูมิภาคอาเซียนภาษาอังกฤษยิ่งทวีความสำคัญและความจำเป็นมากขึ้น ประเทศไทยเป็นหนึ่งในสมาชิกของประชาคมอาเซียน ต้องวางแผนและเตรียมพร้อมพัฒนาเด็ก เยาวชนและคนไทย ให้มีคุณภาพและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่สังคมคาดหวัง

ครูผู้สอน ซึ่งเป็นบุคลากรสำคัญในการถ่ายทอดความรู้ จัดการอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เกิดการเปลี่ยนแปลงที่พึงประสงค์ ต้องพัฒนาตนเองตลอดเวลาเพื่อการเปลี่ยนแปลง ปรับการเรียน เปลี่ยนวิธีการสอน แสวงหาเทคนิควิธีการสอนใหม่ๆ เพื่อสร้างบรรยากาศและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย การพัฒนาตนเองโดยใช้งานของตนเป็นฐาน ในที่นี้คือ งานการเรียนการสอน ซึ่งเป็นหน้าที่หลักโดยใช้บริบทสถานศึกษา และต้องไม่ทิ้งขั้นเรียนอันเป็นนโยบายสำคัญของต้นสังกัดจึงเป็นเรื่องที่ต้องศึกษาแนวทางดังกล่าว โดยเฉพาะครูสังกัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน อีกทั้งการจัดการเรียนการสอนจะต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบ ซึ่ง e-CLIP เป็นนวัตกรรมหนึ่งที่ครูสภาประกาศว่าเป็นนวัตกรรมสำหรับครูในการพัฒนาตนเองที่ ผสมผสานศาสตร์การสอน บูรณาการสาระการเรียนรู้ร่วมกับภาษาในชั้นเรียน และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยมีการทำงานร่วมกันของผู้เกี่ยวข้องในลักษณะชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพครูเป็นส่วนสำคัญ (Sengsri, 2016)

ดังนั้น หากครูมีการพัฒนาตนเองอย่างเป็นระบบ โดยใช้งานเป็นฐานภายใต้บริบทแห่งตนคือสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้วยรูปแบบ e-CLIP ที่บูรณาการศาสตร์การสอนในสาระ ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในชั้นเรียนและสาระ ร่วมกับการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ ย่อมส่งผลต่อผู้เรียนให้เป็นบุคคลคุณภาพในยุคแห่งการสร้างสรรค์ของประเทศ

สังเคราะห์แนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษา วิเคราะห์ เอกสารตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาสังเคราะห์เป็นแนวทางที่ใช้ในการพัฒนาระบบการพัฒนาครูโดยใช้งานเป็นฐานด้วยรูปแบบ e-CLIP สำหรับครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สรุปลดงภาพ

ภาพ 3 แสดงแนวคิดที่ใช้ในการพัฒนาระบบ

วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1) เพื่อพัฒนาระบบการพัฒนาครูโดยใช้งานเป็นฐานด้วยรูปแบบ e-CLIP สำหรับครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 2) เพื่อทดสอบระบบการพัฒนาครูโดยใช้งานเป็นฐานด้วยรูปแบบ e-CLIP สำหรับครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ครูและบุคลากรการศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่ภูมิภาคภาคเหนือ ปีการศึกษา 2559

กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่ภูมิภาคภาคเหนือแบบอาสาสมัครโดยพิจารณาตามบริบททั้งระดับบุคคลและระดับสถานศึกษา เพื่อทดสอบต้นแบบระบบจำนวน 31 คน

เครื่องมือวิจัย จำแนกเป็น 5 ประเภท คือ

1. เครื่องมือวิจัยที่เป็นต้นแบบระบบ (Prototype) ได้แก่ ระบบการพัฒนาครูโดยใช้งานเป็นฐานด้วยรูปแบบ e-CLIP สำหรับครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 1) หลักสูตรการพัฒนาครู 2) แผนการจัดกิจกรรม 3) สื่ออิเล็กทรอนิกส์แบบออนไลน์และออฟไลน์ 4) เว็บไซต์รวบรวมแหล่งเรียนรู้ทรัพยากรแบบเปิด

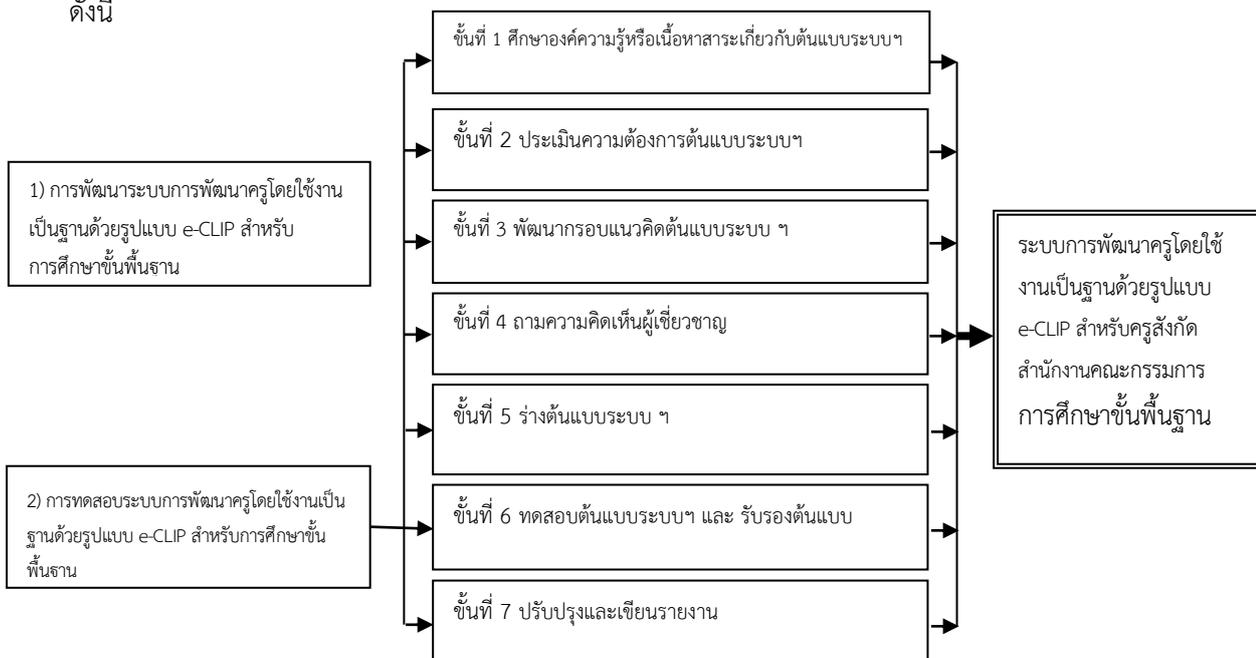
2. เครื่องมือวิจัยที่ใช้ประเมินบริบท (Contexts) ได้แก่ 2.1) แบบสอบถามออนไลน์ปลายเปิดเพื่อสอบถามความคิดเห็น ความต้องการเกี่ยวกับระบบ ฯ 2.2) แบบสอบถามผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับระบบ ฯ และ 2.3) แบบสอบถามผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อรับรองระบบการพัฒนาครูโดยใช้งานเป็นฐานด้วยรูปแบบ e-CLIP สำหรับครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. เครื่องมือวิจัยที่ประเมินผลกระทบ (Impact) ได้แก่ 3.1) แบบประเมินผลลัพธ์การเปลี่ยนแปลงของครูโดยใช้งานเป็นฐานด้วยรูปแบบ e-CLIP 3.2) แบบรายงานการประเมินตนเองของครูในการใช้ระบบ ฯ และ 3.3) แบบประเมินความพึงพอใจของครูที่มีต่อระบบการพัฒนาครูโดยใช้งานเป็นฐานด้วยรูปแบบ e-CLIP สำหรับครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

4. เครื่องมือวิจัยทางสถิติ ได้แก่ 4.1) โปรแกรมประยุกต์ ในการคำนวณสถิติพื้นฐานที่นำมาใช้วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ประกอบด้วยค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ด้วยการจัดกลุ่มหมวดหมู่เนื้อหา

วิธีดำเนินการวิจัย

ดำเนินการตามขั้นตอนวิจัยและพัฒนา 7 Steps Model ของ ศาสตราจารย์ ดร.ชัยยงค์ พรหมวงศ์ ดังนี้

ภาพ 4 วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาองค์ความรู้หรือเนื้อหาสาระเกี่ยวกับต้นแบบระบบ

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี เอกสารงานวิจัย เกี่ยวกับระบบการพัฒนาคูโดยใช้ งานเป็นฐานด้วยรูปแบบ e-CLIP สำหรับครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ 1.1) เนื้อหา เกี่ยวกับองค์ประกอบหรือปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับระบบการพัฒนาคูโดยใช้งานเป็นฐานด้วยรูปแบบ e-CLIP สำหรับ ครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้วยการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับระบบ (System) การพัฒนาคู (Teachers development) งานเป็นฐาน (Work Based) e-CLIP และการศึกษาขั้น พื้นฐาน (Basic education) 1.2) เนื้อหาเกี่ยวกับหลักการและทฤษฎี ที่เกี่ยวข้อง 1.3) เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับ สมรรถนะวิชาชีพครูในศตวรรษที่ 21 รวมทั้งนโยบายรัฐบาลด้านการจัดการศึกษาและมาตรฐานการพัฒนา วิชาชีพครู 1.4) นำสารสนเทศที่ได้ มาวิเคราะห์องค์ประกอบ กระบวนการ และสร้างกรอบแนวคิดการวิจัย ต่อไป

2. ประเมินความต้องการต้นแบบระบบ

ผู้วิจัยจะทำการศึกษาคำความคิดเห็นของครูประจำการเกี่ยวกับต้นแบบ ระบบการพัฒนาคูโดยใช้งาน เป็นฐานด้วยรูปแบบ e-CLIP สำหรับครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ 2.1) นำกรอบ แนวคิด ขอบเขต ความรู้ที่ได้จากการศึกษา การวิเคราะห์ และการสังเคราะห์องค์ความรู้ เพื่อใช้เป็นแนวทางการ พัฒนาระบบการพัฒนาคูโดยใช้งานเป็นฐานด้วยรูปแบบ e-CLIP สำหรับครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน 2.2) กำหนดขอบเขต และออกแบบข้อความคำถามให้ครอบคลุมการพัฒนาตนเอง ปัญหา การใช้ งานเป็นฐาน e-CLIP 2.3) ร่างแบบสอบถามปลายเปิดแบบมีโครงสร้างตามประเด็นที่กำหนดไว้ 2.4) ประชุม ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน เพื่อพิจารณาประเด็นในวันที่ 8 มกราคม 2559 ณ ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร 2.5) ปรับแก้แบบสอบถาม และสร้างแบบสอบถามออนไลน์ 2.6) เก็บ รวบรวมข้อมูลโดยการส่งแบบสอบถามผ่าน e-Mail ของครูจากฐานข้อมูลการอบรมครูคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ 2559 ได้รับการตอบกลับจำนวน 2.7) วิเคราะห์ผลการสอบถามโดย สร้างเป็นตารางวิเคราะห์เนื้อหา และสังเคราะห์ผลการศึกษา สรุปประเด็นที่เกี่ยวข้องแล้วนำผลมาเสนอใน ลักษณะพรรณนา ความถี่ และ ร้อยละ ผลการดำเนินการขั้นตอนี้ จะทำให้ได้ข้อมูลสภาพปัจจุบันของการ พัฒนาตนเอง ความต้องการพัฒนาตนเองผ่านงานการเรียนการสอนจากประสบการณ์ของตนในห้องเรียนและ สถานศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่ เพื่อนำข้อมูลมาใช้วิเคราะห์สารสนเทศเพื่อจัดทำต้นแบบระบบ ทั้งองค์ประกอบ ขั้นตอน กลยุทธ์ ลื่น ๆ ให้เหมาะสมกับครูการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. พัฒนารอบแนวคิดต้นแบบระบบ

ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้ 3.1) ได้นำข้อมูลจากการสังเคราะห์หลักการ แนวคิด ทฤษฎี เอกสารงานวิจัย และข้อมูลจากการสอบถามความต้องการระบบการพัฒนาคูโดยใช้งานเป็นฐานด้วยรูปแบบ e-CLIP สำหรับครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อนำมาพัฒนาร่างต้นแบบขึ้นงาน ตามกรอบแนวคิดซึ่ง ประกอบด้วย ชื่อต้นแบบขึ้นงาน หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์และรายละเอียดต้นแบบระบบ ได้แก่ 3.1.1) องค์ประกอบ 3.1.2) ขั้นตอน กระบวนการ กิจกรรม 3.1.3) กลยุทธ์ แนวคิด วิธีการในแต่ละองค์ประกอบของ

ระบบการพัฒนาครูโดยใช้งานเป็นฐานด้วยรูปแบบ e-CLIP สำหรับครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากนั้น 3.2) ร่างแผนผังแสดงขั้นตอน กระบวนการ และกิจกรรมในระบบการพัฒนาครูโดยใช้งานเป็นฐานด้วยรูปแบบ e-CLIP สำหรับครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 3.3) กำหนดทรัพยากรที่เกี่ยวข้อง เช่น 1) บุคลากร 2) งบประมาณ 3) โครงสร้างพื้นฐาน เป็นต้น 3.4) ระบุประโยชน์ที่ได้รับ

4. ถามความเห็นผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อร่างต้นแบบระบบ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้ 4.1) สร้างแบบสอบถามความคิดเห็นเพื่อประเมินความเหมาะสมของร่างต้นแบบชิ้นงาน คือ ระบบการพัฒนาครูโดยใช้งานเป็นฐานด้วยรูปแบบ e-CLIP สำหรับครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งประกอบด้วย ความเหมาะสมขององค์ประกอบ กระบวนการดำเนินกิจกรรมตามแผนการ และการวัดผลและประเมินผล 4.2) เตรียมทรัพยากรที่เกี่ยวข้องของร่างระบบฯ 4.3) นำร่างระบบฯ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และแบบประเมินความเหมาะสมของร่างต้นแบบระบบฯ ปรึกษากับผู้เชี่ยวชาญ 3 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาครูหรือด้านการศึกษา ด้านรูปแบบ e-CLIP และ ด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาหรือเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยวิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง ด้านละ 4 คน รวม 12 คน เพื่อประเมินความเหมาะสมต่อไป ผลการประเมินนี้จะนำไปปรับปรุงต้นแบบระบบ

5. ร่างต้นแบบระบบ

หลังจากที่ผู้เชี่ยวชาญได้ดำเนินการประเมินความเหมาะสมของร่างต้นแบบชิ้นงานและเครื่องมือในการวิจัยแล้วผู้ดำเนินการดังนี้ 5.1) วิเคราะห์ผลการประเมินความเหมาะสมด้านต่างๆ 5.2) ดำเนินการแก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญเรียบร้อยแล้ว จึงนำต้นแบบชิ้นงานไปทดสอบประสิทธิภาพกับครูประจำการและทดลองใช้ต่อไป

6. ทดสอบต้นแบบ และรับรองระบบ

ผู้วิจัยแบ่งการดำเนินงานในขั้นตอนนี้ เป็น 2 ส่วน คือ

6.1 การทดสอบต้นแบบระบบการพัฒนาครูโดยใช้งานเป็นฐานด้วยรูปแบบ e-CLIP สำหรับครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดย 1) การทดสอบระบบ ฯ เพื่อพิจารณาคุณภาพ เป็นการนำไปใช้ในสถานการณ์จริง กับครู จำนวน 13 คน จำแนกเป็น ครูรายบุคคลตามความสมัครใจ จำนวน 3 คน และครูในระดับสถานศึกษา คือ สถานศึกษาเดียวกัน จำนวน 10 คน แล้วแก้ไขปรับปรุงก่อนนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง และ 2) การทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) เฉพาะผู้ที่สมัครใจเข้าร่วมระบบการพัฒนาครูโดยใช้งานเป็นฐานด้วยรูปแบบ e-CLIP สำหรับครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และทำกิจกรรมตามกระบวนการเรียนรู้ตามแบบแผน ครบถ้วนทุกขั้นตอนด้วยความสมัครใจ จำนวน 31 คน

ซึ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลวิเคราะห์ผลนั้น และสรุปผลการทดลองใช้ ผู้วิจัยศึกษา 1) ผลลัพธ์ที่เกิดจากการทำกิจกรรมตามกระบวนการเรียนรู้ของระบบ ฯ 2) ผลการรายงานการประเมินตนเองของครูต่อการใช้ระบบ ฯ และ 3) ผลการประเมินความพึงพอใจของครูต่อระบบการพัฒนาครูโดยใช้งานเป็นฐานด้วยรูปแบบ

e-CLIP สำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านความรู้ ด้านองค์ประกอบและกระบวนการ ด้านการวัดและประเมินผล ในระบบการพัฒนาครูโดยใช้งานเป็นฐานด้วยรูปแบบ e-CLIP สำหรับครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

6.2 นำเสนอผลการทดสอบต้นแบบระบบ ฯ ต่อผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คนเพื่อพิจารณารับรองต่อไป

7. ปรับปรุงและเขียนรายงาน

ผู้วิจัยดำเนินการปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ และเขียนสรุปเพื่อนำเสนอและเผยแพร่ต่อไป

สรุปผลการวิจัย

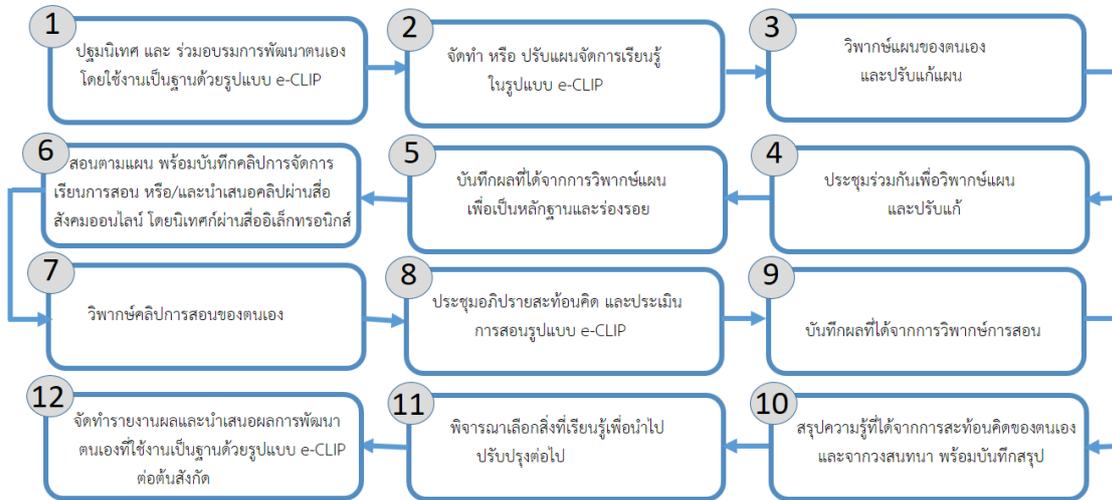
1. ผลพัฒนาระบบการพัฒนาครูโดยใช้งานเป็นฐานด้วยรูปแบบ e-CLIP สำหรับครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.1 องค์ประกอบของระบบการพัฒนาครูโดยใช้งานเป็นฐานด้วยรูปแบบ e-CLIP สำหรับครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบหลัก คือ 1) นโยบายของผู้บริหาร 2) หลักสูตรอบรมการพัฒนาครู 3) กลยุทธ์ กระบวนการและเทคนิคการพัฒนาครู 4) ปัจจัยสนับสนุน 5) การติดตามและประเมินผล

ภาพ 1 องค์ประกอบหลักของระบบการพัฒนาครูโดยใช้งานเป็นฐานด้วยรูปแบบ e-CLIP สำหรับครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

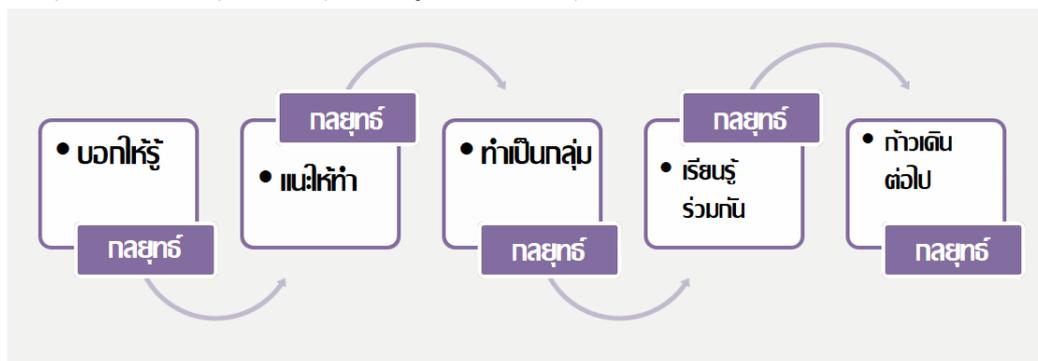
1.2 ขั้นตอนของระบบการพัฒนาครูโดยใช้งานเป็นฐานด้วยรูปแบบ e-CLIP สำหรับครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มี 12 ขั้นตอนหลัก ดังภาพ

ภาพ 2 ขั้นตอนดำเนินงานเพื่อพัฒนาครูโดยใช้งานเป็นฐานด้วยรูปแบบ e-CLIP สำหรับครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ทั้งนี้ในขั้นตอนการปฏิบัติจะกำหนดปฏิทินการทำงาน ซึ่งจะมีรายละเอียดที่ต้องดำเนินการ และกำหนดการที่ต้องดำเนินการตามข้อตกลง

1.3 กลยุทธ์สำคัญที่มีผลต่อความสำเร็จ มี 5 กลยุทธ์ คือ 1) กลยุทธ์บอกให้รู้ 2) กลยุทธ์แนะให้ทำ 3) กลยุทธ์ทำกันเป็นกลุ่ม 4) กลยุทธ์เรียนรู้ร่วมกัน 5) กลยุทธ์ก้าวเดินต่อไป

ภาพ 3 กลยุทธ์การพัฒนาครูโดยใช้งานเป็นฐานด้วยรูปแบบ e-CLIP สำหรับครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ด้านผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากห้องเรียนของครู จะพิจารณาจาก 1) รายงานการประเมินตนเองของครูในบทบาทหลักด้านการจัดการเรียนการสอน เน้นด้านการเปลี่ยนแปลงในการออกแบบการเรียนการสอน การประยุกต์ใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์เพื่อการเรียนการสอนและการติดต่อสื่อสาร การใช้ภาษาอังกฤษในชั้นเรียน บทเรียนที่ได้รับ และ 2) ประเมินผลงาน คือ แผนจัดการเรียน สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

2. ผลการทดสอบระบบการพัฒนาครูโดยใช้งานเป็นฐานด้วยรูปแบบ e-CLIP สำหรับครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.1) ครูผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีคะแนนความรู้หลังการใช้งานระบบ ฯ สูงกว่าก่อนใช้งาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 2.2) ครูทุกคนมีผลงานครบกระบวนการของระบบ (ร้อยละ 100) 2.3) ผลการประเมินตนเองของครู พบการเปลี่ยนแปลงในวิชาชีพ และส่วนใหญ่มีพฤติกรรมทางบวก (ร้อยละ 83.33) และ 2.4) ความพึงพอใจในภาพรวมระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.72)

อภิปรายผล

เนื่องจากครูทุกคนมีความต้องการพัฒนางานในหน้าที่อย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกันตามศักยภาพ โดยไม่ทิ้งชั้นเรียน ระบบการพัฒนาครูโดยใช้งานเป็นฐานด้วยรูปแบบ e-CLIP สำหรับครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงตอบสนองความต้องการของครู สอดคล้องกับนโยบายของผู้บริหารและต้นสังกัดในการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีโอกาสได้รับการพัฒนางานในหน้าที่โดยไม่ทิ้งผู้เรียนและ/หรือให้เป็นภาระของเพื่อนครู (สพฐ., 2559) นับว่าเป็นประโยชน์ต่อวิชาชีพครู และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง ซึ่งระบบนี้มีรายละเอียดของปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ขั้นตอนดำเนินการ กลยุทธ์สำคัญ สำหรับสถานศึกษา และ ครู ไปปฏิบัติการที่ยึดโรงเรียนเป็นหลัก (School-Based) โดยเฉพาะอย่างยิ่งเน้นประสบการณ์ (Experience-Based) ของแต่ละคน แต่ละบริบท ที่มุ่งเน้นการขับเคลื่อนกระบวนการพัฒนาครูให้มีความรู้ทางวิชาการ การใช้ภาษาอังกฤษ และ ICT ทักษะการจัดการเรียน และการพัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอนอย่างเร่งด่วนให้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก ทั้งนี้รูปแบบการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มีลักษณะที่เป็นการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างครูกับนักเรียน นักเรียนกับนักเรียน และ ครูกับเพื่อนครูด้วยกัน โดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยีมาช่วยในการเรียนการสอน (สพฐ., 2559) ดังนั้นทักษะด้าน ICT สื่อออนไลน์ ตลอดจนการส่งเสริมการเรียนการสอนด้วยภาษาอังกฤษ จึงมีความสำคัญสำหรับครูในการพัฒนาห้องเรียน ให้เกิดสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนในยุคดิจิทัลนับเป็นงานสำคัญของครูงานหนึ่งเพื่อนำไปสู่ผู้เรียนของตน

ทั้งนี้ที่ผ่านมา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งเป็นต้นสังกัดของครูได้ถ่ายทอดนวัตกรรมต่าง ๆ เพื่อให้สถานศึกษานำไปปฏิบัติและสั่งการให้ครูดำเนินการ แต่เนื่องจากการเผยแพร่ดังกล่าวมักมีลักษณะ “เร่งรีบ” ทำให้ขาดความชัดเจนหรือเข้าใจอย่างแท้จริง และการดำเนินการ “เหมือนไฟไหม้ฟาง มีเรื่องใหม่มา ก็ลืมเรื่องเก่า” “..ทำ ทำไปกำลังจะดี มาอีกแล้ว..เรื่องใหม่..ก็ต้องไปทำเรื่องใหม่อีกแล้ว..” ในการพัฒนาครูจึงอยากให้มีความปฏิบัติหรือกลไกเข้าไปรองรับ(สอบถามครู) ซึ่งขั้นตอนทั้ง 12 ขั้นตอนในระบบการพัฒนาครูโดยใช้งานเป็นฐานด้วยรูปแบบ e-CLIP สำหรับครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีรายละเอียดที่ชัดเจนเน้นการเรียนรู้จากบทเรียนที่ได้รับของตนเอง และการมีส่วนร่วมของกลุ่มจึงช่วยให้ครูพัฒนาตนเองโดยเฉพาะอย่างยิ่งการที่ครูมีเวลาในชั้นเรียนเพิ่มขึ้น ให้เวลากับเรื่องเตรียมการสอน และการพัฒนาขีดความสามารถของครูในสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงนี้ได้นำมาใช้ให้เกิดประโยชน์จริงๆ สอดคล้องกับนวัตกรรม "การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยยึดภารกิจและพื้นที่ปฏิบัติงานเป็นฐานด้วยระบบออนไลน์ (Teachers and Educational Personnel Enhancement Based on Mission and Functional Areas as Majors : TEPE Online)" เป็น

กระบวนการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาในรูปแบบของการเรียนรู้ศตวรรษที่ ๒๑ ที่สามารถเรียนรู้ได้ทุกสถานที่ทุกเวลาตามความต้องการและความสนใจของตนเอง (สพฐ., 2559) อย่างไรก็ตามมีข้อเสนอแนะบางประการจากครูแกนนำสังกัดสพฐ. ระบุว่าหากจะพัฒนาครูให้ประสบความสำเร็จยิ่งขึ้น ระบบการพัฒนาครูโดยใช้งานเป็นฐานด้วยรูปแบบ e-CLIP สำหรับครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานควรมีกลยุทธ์เป็นกลไกขับเคลื่อนการดำเนินการแบบต่อเนื่องและมุ่งผลสำเร็จอย่างแท้จริง ดังนั้นกลยุทธ์ทั้ง 5 กลยุทธ์ คือ 1) กลยุทธ์บอกให้รู้ 2) กลยุทธ์แนะให้ทำ 3) กลยุทธ์ทำกันเป็นกลุ่ม 4) กลยุทธ์เรียนรู้ร่วมกัน 5) กลยุทธ์ก้าวเดินต่อไป จึงมีความสำคัญยิ่งเป็นไปตามหลักการทางจิตวิทยาผู้ใหญ่ และกระบวนการทางสังคมแบบกัลยาณมิตรที่เอื้อประโยชน์ มีน้ำใจไม่ตรีต่อกัน อันเป็นการนำไปสู่ทัศนคติที่ดี “ทัศนคติ คือ จุดเริ่มต้นของการเปลี่ยนแปลง” เพื่อให้เป็นรากฐานการเรียนรู้ (Foundation) ให้เกิดขึ้นเพื่อสร้างทักษะการทำงานสำหรับอาชีพแห่งอนาคต (Career for the Future) ให้กับคนไทยทุกคน (สุวิทย์ เมษินทรีย์, 2561)

ระบบการพัฒนาครูโดยใช้งานเป็นฐานด้วยรูปแบบ e-CLIP สำหรับครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีลักษณะ 1) การให้ครูวิเคราะห์สภาพแวดล้อมห้องเรียน 2) การสร้างโอกาสในการพัฒนาตนเองโดยใช้งานเป็นฐาน 3) การเรียนรู้จากการปฏิบัติ ณ ชั้นเรียนด้วยรูปแบบ e-CLIP 4) การนิเทศและประเมินการเปลี่ยนแปลงร่วมกัน 5) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อการพัฒนาโดยใช้งานเป็นฐาน และ 6) สรุปรายงานเพื่อนำไปต่อยอด และรายงานผล จึงมีข้อสังเกตว่า “เมื่อครูปรับ นักเรียนเปลี่ยน” จากการทดสอบระบบฯ กับครู พบการเปลี่ยนแปลงในวิชาชีพ และส่วนใหญ่มีพฤติกรรมทางบวก แม้ว่าจะต้องใช้ความพยายามในครั้งแรก แต่ด้วยความรับผิดชอบครูทุกคนมีผลงานครบกระบวนการของวงรอบ รวม 3- 5 วงรอบตามข้อกำหนด และเมื่อประเมินตนเองจากงานการออกแบบการเรียนการสอนจากแผนการจัดการเรียนรู้ คลิปการสอนแบบ e-CLIP ของระบบ และจากการสะท้อนโดยเพื่อนครู หรือ ผู้บริหาร ช่วยให้ครูมีกำลังใจ มุ่งมั่น เพียรพยายามพัฒนาตนเองจากงานของตนผ่านห้องเรียน จึงมีความพึงพอใจในระบบระดับมาก เพราะ “มีเพื่อนร่วมทาง” และ “ระดมความเห็นเพื่อช่วยเหลือกัน” และพบประเด็นสำคัญที่ต้องพิจารณา คือ (1) ความตระหนักในบทบาทหลักของครู คือ การจัดการเรียนรู้ เนื่องจากความจำเป็นในหน้าที่รอง (2) ความต้องการในการติดตาม และการได้รับขวัญและกำลังใจเพื่อการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะเรื่องการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในชั้นเรียนและในสาระวิชา (3) วิธีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันผ่านกระบวนการในชุมชนวิชาชีพ (4) การสรุปรายงานการประเมินตนเองเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนา และ (5) แนวทางการบูรณาการนวัตกรรมจัดการเรียนการสอนตามนโยบายและความจำเป็นเพื่อความก้าวหน้าในวิชาชีพครู

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะการนำระบบฯ ไปประยุกต์ใช้

1.1 การประยุกต์ใช้กลยุทธ์ทั้ง 5 เพื่อให้ครูปฏิบัติงานตามข้อกำหนดหรือตามบทบาทของตนเอง เนื่องจากครูมีภาระงานรอมมาก และมักจะเร่งด่วนตามนโยบาย

1.2 การให้ขวัญและกำลังใจต่อเพื่อนครู โดยเฉพาะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในชั้นเรียน การบันทึกคลิปการสอน เนื่องจากไม่คุ้นเคย และมีความอาย

1.3 การใช้ประโยชน์ของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร /สื่ออิเล็กทรอนิกส์เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้แบบผสมผสาน เนื่องจากช่วงเวลาของแต่ละบุคคลแตกต่างกัน

1.4 การชี้แนะแนวทางการบูรณาการนวัตกรรมการเรียนการสอน โดยเฉพาะการเชื่อมโยงการพัฒนาตนเองด้วยรูปแบบ e-CLIP กับนวัตกรรมอื่น ๆ หรือ นโยบายที่สำคัญ รวมถึงการนำไปสู่ความก้าวหน้าในวิชาชีพ

2. ข้อเสนอแนะการศึกษาต่อไป

2.1 กลยุทธ์การสร้าง ความมั่นใจในตนเองเพื่อการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษในชั้นเรียน

2.2 วิธีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันผ่านกระบวนการในชุมชนวิชาชีพออนไลน์

2.3 เทคนิคการเสริมแรง การวิพากษ์งาน การประชุมเพื่อระดมความเห็น

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม. (2560) *แผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม*.

<https://www.ega.or.th/th/content/2044/11962/>

ปรัชญานันท์ นิลสุข (2540) WBT: Web-Based Training เทคโนโลยีการฝึกอบรมครูในอนาคต.

วารสารศึกษาศาสตร์ปริทัศน์. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 14 (2),79-88

สุวิทย์ เมษินทรีย์. (2561) *ร้อยคนไทยหัวใจนวัตกรรม*. เข้าถึงเมื่อ 15 มกราคม 2561.

จาก <https://www.facebook.com/drsuvitpage/>

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559) *สพฐ.ชูโมเดลTEPE Online ลุยพัฒนาครู-บุคลากรศึกษา*.

ผู้จัดการรายวัน. 3 กรกฎาคม 2559

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559) *การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาโดยยึดภารกิจและพื้นที่ปฏิบัติงานเป็นฐานด้วยระบบ ออนไลน์ (TEPE Online)* เข้าถึงเมื่อ15 ตุลาคม 2560

จาก <https://www.tepeonline.org/index.php>

ภาษาต่างประเทศ

Juiceto, S. (2011) *System Training New learning Theory* (4th ed.). Nonthaburi : Sukhothai

Thammathirat Open University. (in Thai)

Sengsri, Thongchai and Sengsri, Supanee. (2016) *Development Of Learning Competencies By Using Lesson Study Process In e-Clip Model For ICT Teachers In The School Under The Office Of The Basic Educational Commission*. IABC, 2016 IEC & 2016 ISEC Proceedings Venice, Italy :173-1 – 173-11.

Yamkasikorn, M., et al. (2015). *Research and Development Project on Teachers in Science, Mathematics and Computer Class through the integration of English for the enhancement of education quality to the international standard is an innovation for teacher development*, Phase I-II.